

intran tarina

MUOTOILUA YLI 500 VUODEN AJAN

intra

INSPIRED BY DESIGN

Intran historiaa lyhyesti
1500-luvulta nykyaikaan

Intra Mölntorp

Paikalle, jossa Intra Mölntorp nyt sijaitsee, perusti Kustaa Vaasa 1500-luvulla pajan, jossa taottiin nauvoja pääasiassa omistajan navetan rakentamiseen.

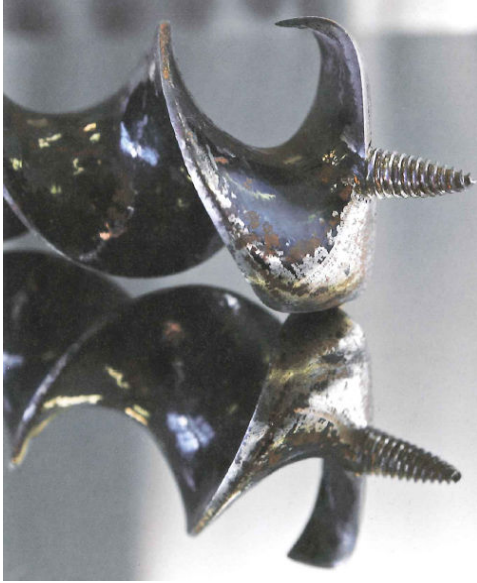
Vuonna 1634 leskikuningatar Maria Eleonora perusti Mölntorpiin veden voimalla toimivan, huomattavasti suuremman ja mekanisoidumman takomon. Investointi oli erittäin kannattava ja seitsemän vuotta myöhemmin toiminta oli niin laajaa, että takomoon voitiin rakentaa nykyistä valssia edeltävä ”draghytta”, jolla voitiin valmistaa nopeammin ja muodoltaan useanlaisia nauvoja.

1700-luvulla tuotanto hiipui johtuen miilujen puupulasta, mikä taas johti hiilipulaan. 1800-luvulla tehdas heräsi taas eloon Ruotsissa alkaneen teollistumisen myötä. Aina 1800-luvun toiselle puoliskolle saakka valmistus oli pienimuotoista ja asiakkaat paikallisia.

Kaivertaja Gustav Svalling oivalsi varhain teollisuuden kehittymismahdollisuudet eikä epäröinyt siirtää käsityötaitojaan teollisuuteen. Historiamme käännekohta oli se, kun hän eräänä talvipäivänä vuonna 1870 tuli Mölntorpiin vuokraamaan Kolbäckjoen Mölntorpkoskea, sitä paikkaa, jossa Intra Mölntorp nyt sijaitsee. Heti seuraavana keväänä Gustav Svalling alkoi rakentaa Mölntorpin takomoa.

Takomo oli erittäin moderni sen ajan mittapuissa. Suurin ero aikaisempaan oli, että useammat henkilöt olivat mukana tuotantoprosessissa, kun taas siihen asti mestarisepä oli tehnyt tuotteen ideasta valmiiksi tuotteeksi asti. Nyt mestarista tuli muotoilija ja tuotannon johtaja ja muut hoitivat raskaan käsityön. Mestarisepästä oli kehittynyt sen ajan teollisuusmuotoilija. Samalla asiakspiiri laajeni, tuotteita meni jopa maan rajojen ulkopuolelle.

Ensimmäinen ja valmistusmäärältään suurin tuote Mölntorps Smidesfabrikin aikaisemmassa historiassa oli poran terä, jonka Gustav Svalling itse oli luonut. Poran terää käytettiin puutalojen rakentamisessa suurten reikien tekemiseen, mikä oli ollut erittäin hankalaa aikaisemmillä menetelmillä. Lyhyessä ajassa takomon valmistus laajeni käsittämään useita erilaisia tuotannonaloja. Takomossa valmistettiin mm. viikatteita, silitysrautoja, sahanteriä, puntareita, puukkoja ja uunien arinoita.

Jopa miekkoja ja sapeleita oli myyntiohjelmassa ja tehdas toimikin useita vuosia aseviejänä mm. Venäjälle. Tuotteiden tärkeimpiä ominaisuuksia olivat käyttökelpoisuus ja kestävyys, vaikka puhtaat linjat ja koristelut kielivät siitä, että ne olivat myös kauniita katsella. Jo silloin selvästi haettiin tuotteeseen muodon, toimivuuden, uusajattelun ja laadun yhdistelmää.

Vuosisadan lopussa oli omistajan vaihtumisen ja tuotantomuutoksen aikaa. Tuotevalikoima laajeni ja syntyi uusia myyntiennätyksiä. Ajat olivat muuttuneet ja uudet ihanteet vallitsivat.

Vuonna 1895 Svallingin vuokrasopimus neuvoteltiin uudelleen ja von Ungen sisarukset ottivat Mölntorpin takomon hallintaansa. Samanaikaisesti tuli tuotantoon prässätty pelti, mikä 60 vuotta myöhemmin tulisi kehittymään sen ajan pesupöytätuotannoksi. Richard von Unge, joka nyt johti tehdasta, oli seikkailunhaluinen, uudistusmielinen ja kokeili ennakkoluulottomasti kaikenlaisten käyttöesineiden valmistamista prässätystä pellistä. Tuloksena oli hyvin laaja tuotanto kauhoja, öljykannuja ja muita pienempiä esineitä tyyliältään yksinkertaisia ja toimivia. Tuotteet myötälivä sen ajan muotoihanteita ja Carl Larssonin ja Ellen Keyesin uudistusaatetta ”Kauniimpi arkipäivän tavara – kauneutta kaikille”.

1900-luvun alkupuolella Mölntorpin takomo palkittiin kahteen otteeseen menestyksestään pellin prässäyksessä. Silloin tuotteita markkinoitiin koko maahan ja jopa Venäjälle. Samoihin aikoihin sai muotonsa patentoitu voikirnu Triplex, josta nopeasti tuli myynti- ja vientimenestys.

Vuonna 1918 Mölntorpin takomo oli yksi kolmesta yrityksestä, jotka yhdessä muodostivat Aktiebolaget Plåtmanufaktur PLM:n. Ajatuksena oli, että yhdessä oltaisiin vahvempia ja kilpailukykyisempiä. Silloin oli sota ja pienten yritysten oli vaikea saada raaka-aineita. PLM omistajana ja Gustaf Lundberg johtajana alkoi tuotanto Mölntorpissa kunnolla kasvaa.

Ruostumattoman teräksen aika, mikä tänään on ydintoimintaa, alkoi tosissaan ensimmäisen maailmansodan jälkimainingeissa. Yhteistyö Avestan rautatehtaan kanssa 1924 merkitsi sitä, että Mölntorpin laitoksissa ensimmäisten joukossa koko maassa alettiin valmistaa esineitä ruostumattomasta teräksestä.

1920-luvun tehtaan tuotanto voidaan jakaa kolmeen eri ryhmään:

- Taotut tuotteet Svallingin ajalta: puntarit, porat, silitysraudat ja kirveet.

- Pellistä prässämällä tehdyt esineet Ungen ajoista lähtien: öljykannut, tinatut siivilät, kauhat ja ämpärit.

- Ruostumattomasta teräksestä tehdyt tuotteet: ravintola- ja sairaala-astiat, ämpärit ja kahvipannut.

30-luvun lama-aika koetteli tehdasta kovin, mutta se toipui nopeasti. Autoilu oli levinnyt Ruotsiin ja tarvittiin polttoainetynnyreitä. Niiden valmistus antoi tuotannolle ja myynnille melkoisen harppauksen eteenpäin.

Sodan jälkeen muuttivat ihmiset maalta kaupunkiin, minne piti rakentaa muuttajille asuntoja. Keittiön sisustusihanne käsitti ennen kaikkea ruostumatonta terästä ja puhtaita yksinkertaisia linjoja. Samalla kaiken piti olla käytännöllistä, standardimittaista ja kestävä. Se sopi Mölntorpin tehtaalle erinomaisesti – siellä osattiin sekä kuunnella markkinoiden tarpeita että siellä oli oikeaa tietoa ruostumattoman teräksen mahdollisuuksista.

Vuonna 1948 muutti koko PLM:n ruostumattomien pesupöytien valmistus Mölntorpiin ja yritys siirtyi uuteen aikakauteen. Vähän sen jälkeen vuonna 1956 tehdas laajeni niin, että sen pinta-ala miltei kaksinkertaistui. Tuohon aikaan Lars Lundberg tuli tehtaan johtajaksi isänsä jälkeen ja toimi johtajana vuodesta 1948 vuoteen 1978 ja löi leimansa tuotantoon hyvin pitkän ajan, samoin kuin hänen isänsä aikanaan.

1960-luku oli vuosikymmen, joka oli täynnä uusia ideoita suunnittelusta, taiteesta ja arkkitehtuurista. Ylenmääräisyys ja lyhytnäköisyys asetettiin kyseenalaiseksi samoin kuin teollisuusyhteiskunnan massatuotanto. Menestyäkseen tuotteiden tuli olla ajattomia, toimivia ja korkealaatuisia.

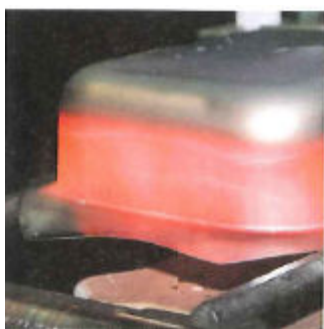
PLM omisti Mölntorpin tehtaan yli 50 vuotta kunnes se myytiin vuonna 1969 Gustavsbergille. Laajeneminen jatkui ja tuotanto oli suurimmillaan 70-luvulla. Rakentaminen kuitenkin taittui koko Euroopassa 80-luvulla ja Gustavsberg sai vähentää toimintaa Mölntorpissa. Ruostumattomasta teräksestä valmistetut tuotteet eivät olleet Gustavsbergin ydintoimintaa ja vuonna 1987 tuli norjalainen Intra-konserni tehtaan omistajaksi.

Intra-konsernin osaaminen on juuri ruostumattomassa teräksessä ja Mölntorpin pesupöytävalmistus sopi erittäin hyvin konsernin muuhun toimintaan. Panostamalla tietoisesti ja johdonmukaisesti korkealaatuisiin ja moderneihin innovatiivisiin tuotteisiin kääntyi kehitys taas ylöspäin.

Mutta uudistava muotoilu tai korkea laatu eivät riitä meidän nopeasti muuttuvassa maailmassamme. Tuotannon on oltava tehokasta, jotta tuotteet ovat oikeahintaisia. Enää ei olla Kustaa Vaasan ajassa, jolloin yksi hytti valmisti nauvoja toinen koukkuja ja ne markkinoitiin paikallisesti. Nyt kilpailu on maailmanlaajuista.

Kilpailuun vastataksemme ja säilyttääksemme tuotannon Mölntorpissa investoimme tietoisesti ja pitkällä tähtäimellä nykyaikaisiin ja tehokkaisiin tuotantovälineisiin. Käsikoneita vaihdetaan jatkuvasti täysin automaattisiin robotteihin, jotta valmistus voidaan pitää ruotsalaisella maaperällä ja silti kilpailla halpatuontimaista tulevien tuotteiden kanssa.

Laatuun ja muotoiluun panostaminen yhdessä tehokkaan tuotannon kanssa on onnistunut. Intra Mölntorp on markkinajohtaja Skandinaviassa ja se myy Skandinavian maissa enemmän keittiöalaita ja pesupöytiä kuin kukaan suurista kansainvälisistä valmistajista.

Mutta Intra ei merkitse ainoastaan keittiöalaita ja pesupöytiä. Valikoimassa ovat myös modernit tuotteet kylpyhuoneen ja julkistilojen sisustamiseen sekä minikeittiöt. Kaikki tietenkin ruostumatonta terästä.

Vuosien kuluessa olemme kasvaneet Skandinavian suurimmaksi omalla tuotantoalueellamme. Sen vuoksi olemme jo muutamia vuosia katselleet laajemmalle. Hyvän tuotesuunnittelun, korkean laadun ja kustannustehokkaan tuotannon ansiosta on vientimme tasaisessa kasvussa Skandinavian ulkopuolisiin maihin.

Intra Mölntorp on kasvanut Kustaa Vaasan pienestä naulapajasta suureksi kansainväliseksi toimittajaksi, mitä Kustaa Vaasa ei varmasti arvannut aloittaessaan valmistuksen 500 vuotta sitten.

Kartanonkatu 8, 70700 Kuopio
puh. 0207 290 590, fax. 0207 290 599
fintrade@fintradeservices.com
www.fintradeservices.com

intra

INSPIRED BY DESIGN
www.intra-teka.com

A COMPANY OF THE **teka** GROUP